

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

van 2 oktober 2003

**over het voorontwerp van omvormingsdecreet
betreffende de omzetting van de publiekrechtelijke
vereniging Vlaamse Vervoermaatschappij (De Lijn)
in een publiekrechtelijk vormgegeven extern
verzelfstandigd agentschap met de naam Vlaamse
Vervoermaatschappij, afgekort VVM-De Lijn**

2003 | 60

D/2003/7080/A60

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2003 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
B-1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31
e-mail: info@minaraad.be
internet: www.minaraad.be

Aan de heer Gilbert Bossuyt
 Vlaams minister van Mobiliteit,
 Openbare Werken en Energie
 Koning Albert II-laan 20
 1000 Brussel

Datum: 2 oktober 2003
 Ref: 03.04/K2/M6/03/746
 Uw ref.: KO/45459
 Betreft: Voorontwerp van omvormingsdecreet betreffende de omzetting van de publiekrechtelijke vereniging Vlaamse Vervoermaatschappij (De Lijn) in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met de naam Vlaamse Vervoermaatschappij, afgekort VVM-De Lijn.

Mijnheer de minister,

Op 18 juli jl. stemde de Vlaamse regering principieel in met het in rand vermelde voorontwerp van omvormingsdecreet. De Raad ontving een adviesvraag ter zake op 16 september en keurde onderhavig briefadvies goed op zijn Raadszitting van 2 oktober. Het ABVV, het ACV, de ACLVB, de Boerenbond, het UNIZO en het VEV onthouden zich bij het voorliggende advies. Zij hebben dezelfde materie immers ook in de SERV behandeld.

Dit voorontwerp van decreet regelt de omvorming van de Vlaamse Vervoersmaatschappij (VMM-De Lijn) tot een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met dezelfde naam. Deze omvorming gebeurt in het kader van en volgens de voorschriften van het project Beter Bestuurlijk Beleid. Omwille van de continuïteit in de werking van de Lijn opteerde de Vlaamse regering ervoor om het bestaande oprichtingsdecreet aan te passen aan het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 9 juli 2003 veeleer dan de bestaande maatschappij op te heffen en een nieuw oprichtingsdecreet vast te stellen. Gezien het belang van een performant openbaar streekvervoer en de momenteel succesrijke werking van de Lijn op dit vlak¹ onderschrijft de MiNa-Raad deze optie.

Ook de keuze voor een publiekrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap is volgens de Raad correct. Voortgaande op het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid worden verzelfstandigde

1) Het aantal door De Lijn gereali- ongeveer 130 miljoen in 2000 tot van meer dan 30% (VRIND 2002, seerde reizigerskilometer steeg van 170 miljoen in 2002, een toename p. 69).

agentschappen opgericht voor het vervullen van taken van beleidsuitvoering waarvoor voldoende kritische massa bestaat en waarbij de te leveren producten of diensten meetbaar en aanstuurbaar moeten zijn (art. 4). De agentschappen worden extern verzelfstandigd (en functioneren bijgevolg niet onder het direct hiërarchisch gezag van de bevoegde minister maar onder een raad van bestuur) als ze behoefte hebben aan een verregaande autonomie en onafhankelijkheid en aan structurele medezeggenschap of financiële participatie van een andere overheid of andere personen (art. 11, § 3). Het is volgens de Raad duidelijk dat de activiteiten van De Lijn van die aard zijn dat ze inderdaad aan deze criteria voor een extern verzelfstandigd agentschap beantwoorden.

Hetzelfde geldt ten slotte voor het publiekrechtelijk statuut. In dit geval is het agentschap niet gebonden aan de dwingende bepalingen van het vennootschaps- of verenigingsrecht en worden driekwart van de beheersmandaten door de (Vlaamse) overheid ingevuld. Aangezien de organisatie van het streekvervoer een elementaire dienst van algemeen belang is, acht de Raad het inderdaad essentieel dat het agentschap in eerste instantie door de overheid wordt aangestuurd.

De MiNa-Raad hecht bijzonder veel belang aan deze aansturingsfunctie. Voor deze aansturing zijn in wezen twee basisinstrumenten beschikbaar. In eerste instantie is er de beleidsraad van het beleidsdomein die verantwoordelijk is voor het overleg tussen de politieke en ambtelijke overheid en die stuurt op hoofdlijnen. Voor de meer gedetailleerde sturing van de verzelfstandigde agentschappen worden overeenkomstig artikelen 8 en 14 van het Kaderdecreet na onderhandeling beheersovereenkomsten gesloten. Artikel 15 van het Kaderdecreet bepaalt meer in detail welke elementen een beheersovereenkomst voor een extern verzelfstandigd agentschap moeten omvatten.

In het kader van deze beheersovereenkomst wenst de Raad de aandacht te vestigen op aspecten van beleidssamenhang en -integratie. Artikel 3, § 4 van het Kaderdecreet stelt uitdrukkelijk dat agentschappen vanuit hun taakstelling inzake beleidsuitvoering ook beleidsgerichte input leveren. De nota aan de Vlaamse regering en de memorie van toelichting bij het omvormingsdecreet stellen wat dit betreft dat “tussen beleidsondersteunende en uitvoeringsgerichte entiteiten een gestructureerde samspraak en samenwerking wordt uitgebouwd” en dat “De Lijn zich voluit wil inschakelen in de onderlinge netwerking binnen het beleidsdomein”. De MiNa-Raad neemt aan dat dit o.m. tot uiting zal komen in de beheersovereenkomst, meer bepaald in de in artikel 15, § 1, 1° van het Kaderdecreet voorgeschreven concretisering van de kwalitatieve wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen.

De Raad merkt in dit verband op dat voor de concretisering van de beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende taken van De Lijn ook afstemming over de grenzen van het beleidsdomein heen nodig is². Op het vlak van de beleidsvoorbereiding is het volgens de Raad

2) De Raad verwijst in dit verband naar paragraaf 3.3. van de Beter Bestuurlijk Beleid-nota “Instrumenten en mechanismen voor afstemming van beleidsvoering” (17 december 2002). Daarin worden meer concrete afstemmingsmogelijkheden geschetst zoals (informele) netwerken, aangestuurd door functioneel bevoegde departementen of door specifieke projectteams; (formele) samen-

immers aangewezen dat De Lijn ook inbreng zou leveren bij beleidsontwikkelingen inzake het ruimtelijk beleid, het milieu- en natuurbeleid en het regionaal-economisch beleid. Bij de beleidsuitvoering dringt de Raad erop aan om bij De Lijn verder werk te maken van milieuzorgsystemen, in het concrete geval bv. op het vlak van de milieukeurmerken van het voertuigenpark of de brandstofvoorziening³. De Raad verwacht dat ook deze aspecten van externe beleidsintegratie in de werking van De Lijn op een zichtbare manier in de af te sluiten beheersovereenkomst tot uitdrukking zullen komen.

Met de meeste hoogachting,

Prof. dr. R.F. Verheyen
Voorzitter MiNa-Raad

werkingsovereenkomsten of
-protocols en managements-
informatiesystemen.

3) Voor de aspecten van externe

integratie in de werking van De
Lijn zie ook het advies van de
MiNa-Raad van 27 januari 2000
over het voorontwerp van decreet

betreffende de organisatie van
bezoldigd personenvervoer over de
weg (afl. 2000/3, § 9-12 en 17).

